

1. Wstęp

Od stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która w art. 180 pkt. 1 nakłada na powiaty obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju rodzin zastępczych, zawierających m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Zgodnie z powyższą ustawą zadania związane z zapewnieniem pieczy zastępczej należą do zadań własnych powiatu. Wśród tych głównych zadań są: organizowanie opieki i wychowania w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych, przyznawanie świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci, przyznawanie wynagrodzeń zawodowym rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka, przyznawanie rodzinom zastępczym zawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka świadczeń na utrzymanie lokalu mieszkalnego, pokrycie kosztów związanych z remontem, udzielanie tym rodzinom dni wolnych od sprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem w wymiarze 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy. Ponadto rodzinom zastępczym można przyznać świadczenia na: dofinansowanie wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka od 6 do 18 roku życia, pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny zastępczej dziecka oraz wystąpieniem zdarzeń losowych.

Do zadań własnych powiatu należy również przyznawanie świadczeń związanych z usamodzielnieniem osobom opuszczającym rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, domy pomocy społecznej, schroniska dla nieletnich oraz zakłady poprawcze.

Z przytoczonej powyżej ustawy wprost wynika, że praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych należy do zadań własnych gminy, natomiast do zadań własnych powiatu należy organizacja pieczy zastępczej.

Środowisko lokalne jest pierwszym, głównym środowiskiem, które obserwuje i uczestniczy w procesie pogłębiających się dysfunkcji rodziny w realizacji opieki nad dzieckiem. Jest ono także tym środowiskiem, które obserwuje i uczestniczy w procesie utraty przez rodzinę funkcji opiekuńczych i wychowawczych wobec dzieci oraz odzyskiwania przez rodzinę

zdolności do ponownego podjęcia roli opieki nad dzieckiem. Instytucją samorządu gminy, która ma pomagać rodzinie i wspierać rodzinę naturalną jest właściwy ośrodek pomocy społecznej. Rola powiatu w systemie opieki nad dzieckiem i rodziną skupia się poprzez działania powiatowego centrum pomocy rodzinie na szeroko pojętym wsparciu dziecka w ramach pieczy zastępczej.

Aby lokalny system wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej przynosił pożądane efekty koniecznym jest położenie szczególnego, dużego nacisku na profilaktykę oraz pracę z rodziną naturalną dziecka. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej ma być ostatecznością i może nastąpić tylko i wyłącznie po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej.

W nowym podejściu do organizacji opieki zastępczej podkreśla się prymat rodzinnych form opieki oraz konieczność pracy socjalnej z rodzicami dziecka, aby mogło ono powrócić do domu. Pobyt w pieczy zastępczej powinien być czasowy – do chwili uregulowania sytuacji dziecka, czy to poprzez powrót do rodziców czy też poprzez przysposobienie przez rodziców adopcyjnych.

Z powyższych założeń wynika potrzeba opracowania powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej, który z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań nakreśli kierunki działań w trzyletniej perspektywie. Celem tych działań natomiast będzie zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej, właściwych warunków oraz stosownych środków finansowych.

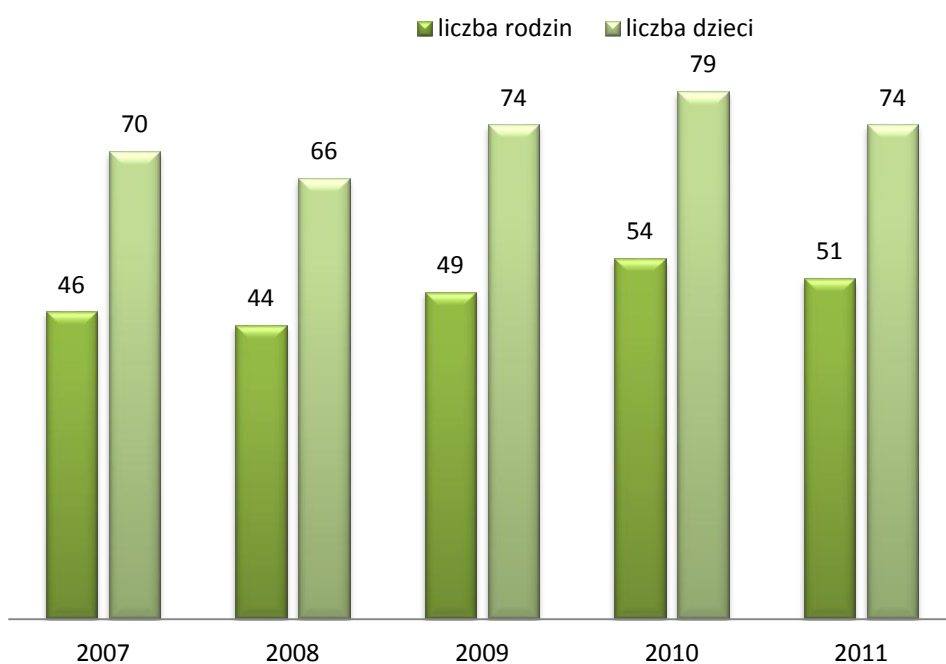
Podstawą działania musi być przede wszystkim prawo dziecka do rodziny i pozostawania pod opieką rodziców, prawo do poszanowania więzi rodzinnych dziecka odseparowanego z różnych powodów od rodziców oraz prawo do ustanowienia dla dziecka pieczy zastępczej. Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2012-2014 jest strategicznym dokumentem zbudowanym w celu sprawnego i prawidłowego realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy dziecku i rodzinie.

2. Charakterystyka i analiza rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Pyrzyckim

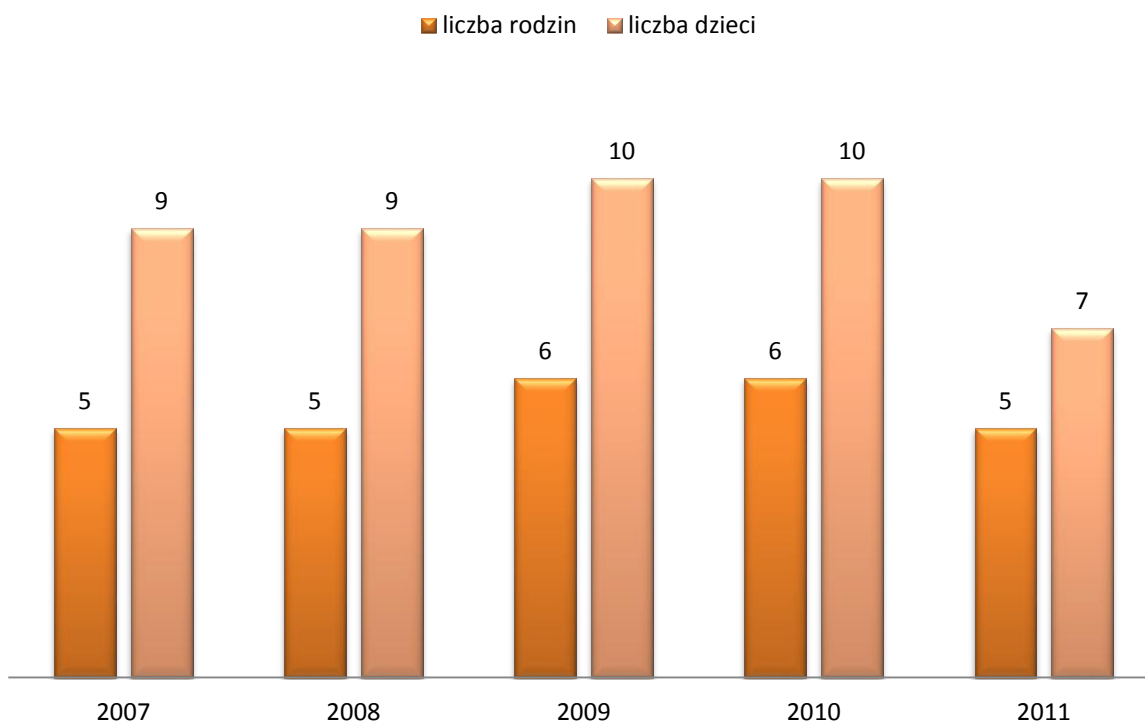
Wprowadzenie nowych uwarunkowań prawnych w systemie opieki nad dzieckiem i rodziną spowodowało wiele zmian. Do dnia 31.12.2011r. na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej wyróżniano rodziny zastępcze:

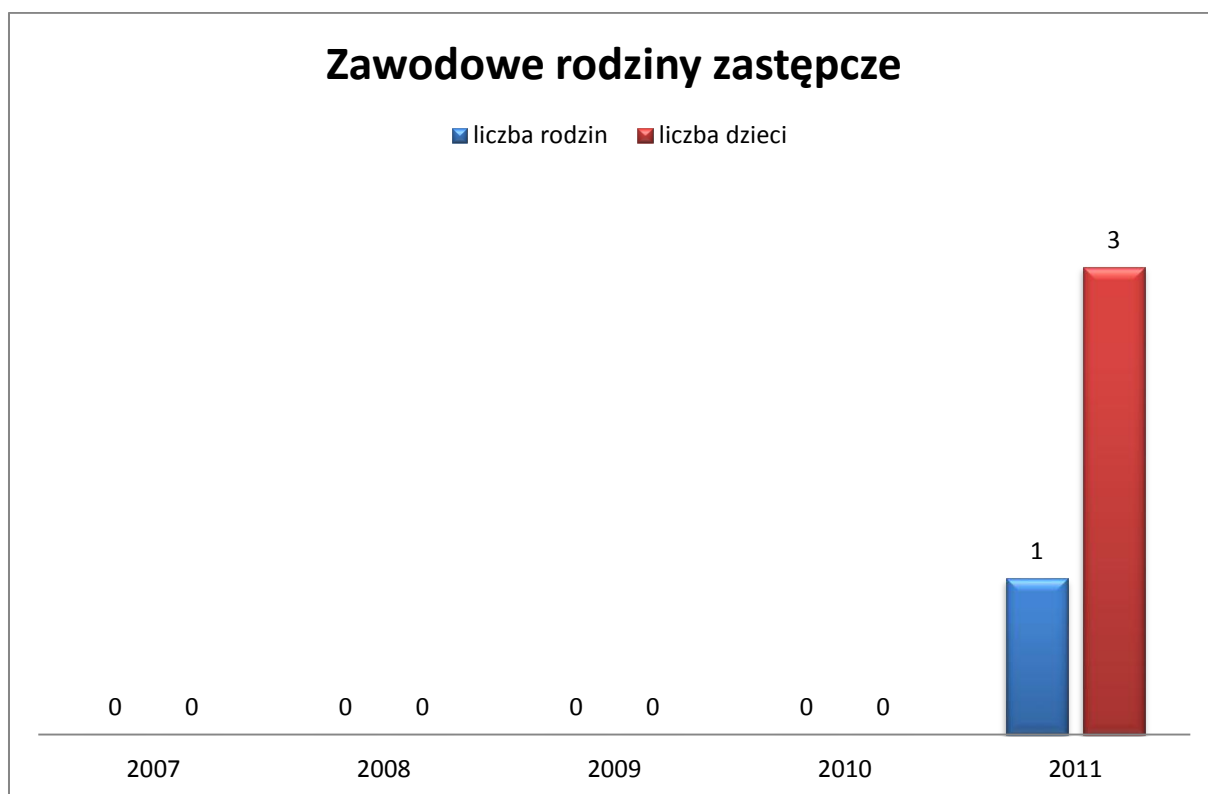
- ❖ spokrewnione z dzieckiem – tworzone przez członków rodziny np. dziadków, rodzeństwo, wujostwo, itp.
- ❖ niespokrewnione z dzieckiem – tworzone przez osoby prawnie obce dla dziecka. (w takiej rodzinie mogło być umieszczonych w tym samym czasie troje dzieci),
- ❖ zawodowe niespokrewnione z dzieckiem:
  - wielodzietne – w takiej rodzinie umieszczano w tym samym czasie nie mniej niż troje i nie więcej niż sześcioro dzieci. W przypadku konieczności umieszczenia w rodzinie liczego rodzeństwa liczba dzieci w takiej rodzinie zastępczej mogła się zwiększyć,
  - specjalistyczne – w takiej rodzinie umieszczano dzieci niedostosowane społecznie albo dzieci z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi, wymagającymi szczególnej opieki i pielęgnacji. W rodzinie tej mogło wychowywać się w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci,
  - o charakterze pogotowia rodzinnego – w takiej rodzinie umieszczano nie więcej niż troje dzieci na pobyt okresowy do czasu unormowania sytuacji życiowej dziecka, nie dłużej niż na 12 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach pobyt dziecka może być przedłużony, jednak nie więcej niż o kolejne 3 miesiące.

Rodziny zastępcze spokrewnione

Rodziny zastępcze niespokrewnione

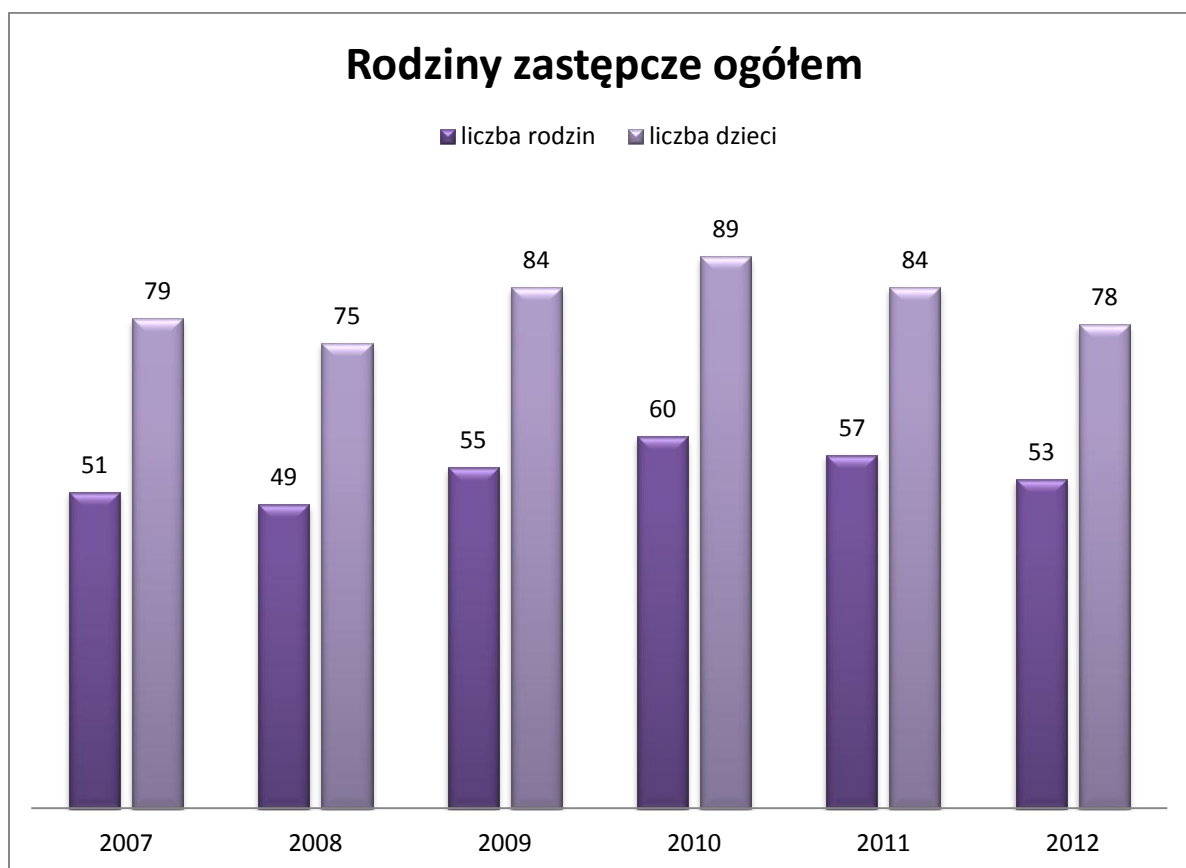
Od 1 stycznia 2012 roku, zgodnie z art. 39 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

❖ rodzina zastępcza:

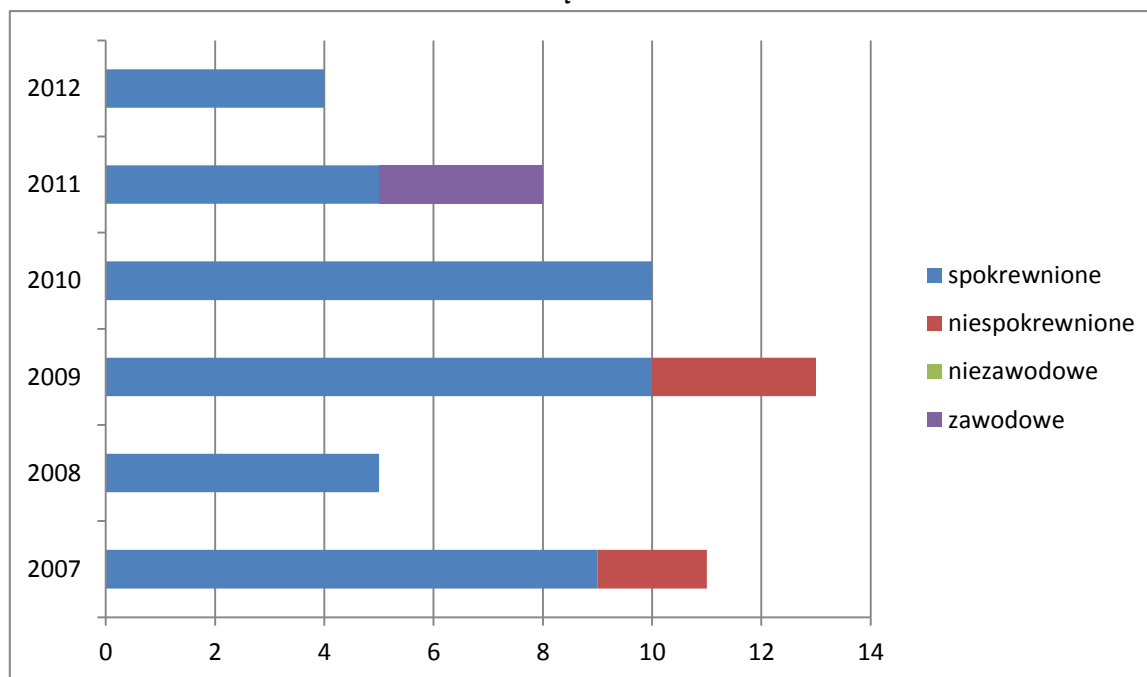
- spokrewniona (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka);
- niezawodowa (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka),
- zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,

❖ rodzinny dom dziecka,

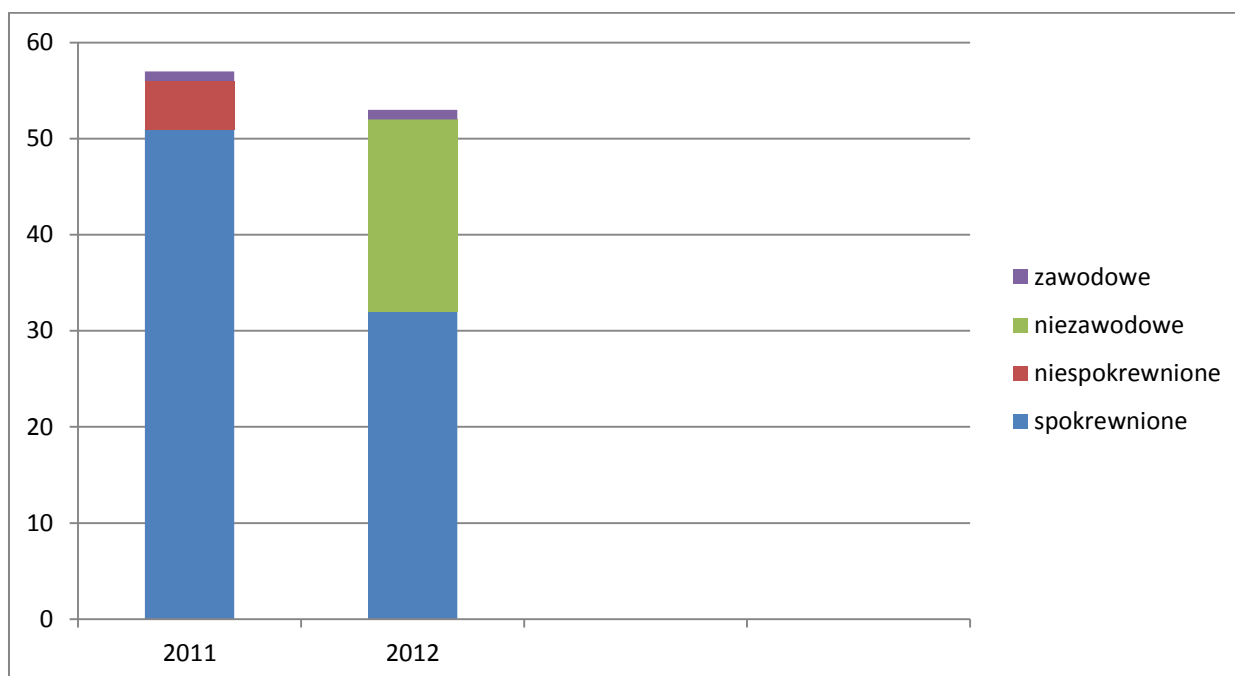
- ❖ rodziny pomocowe (sprawują opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą).

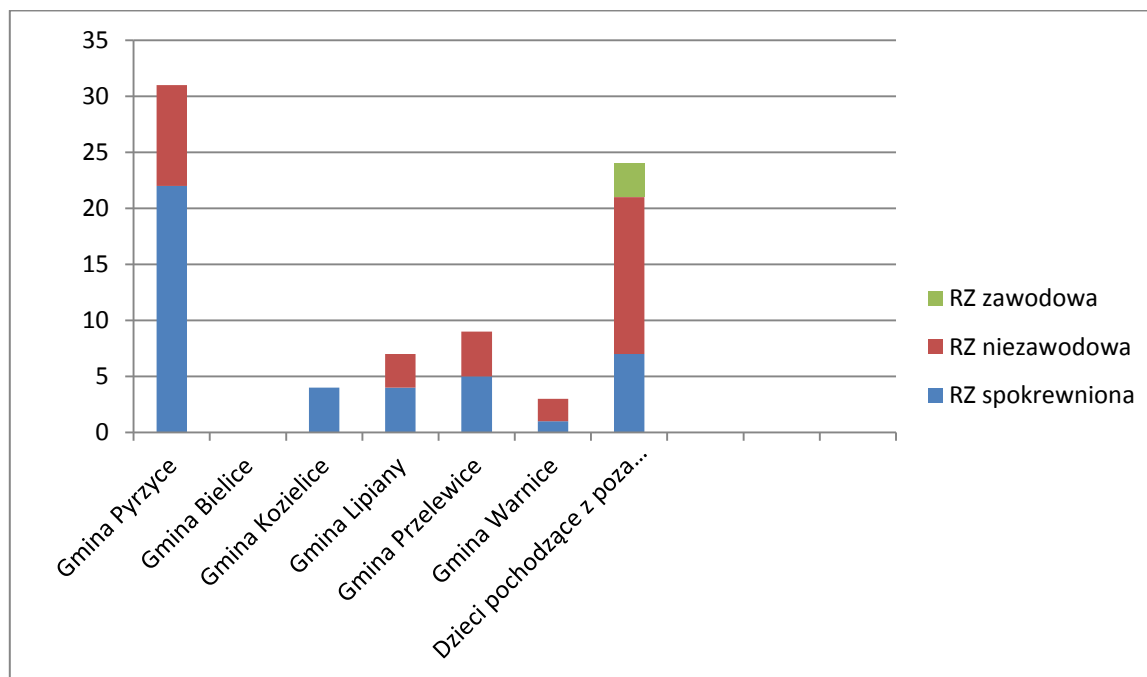
LICZBA DZIECI UMIESZCZONYCH PORAZ PIERWSZY W RODZINACH ZASTĘPCZYCH

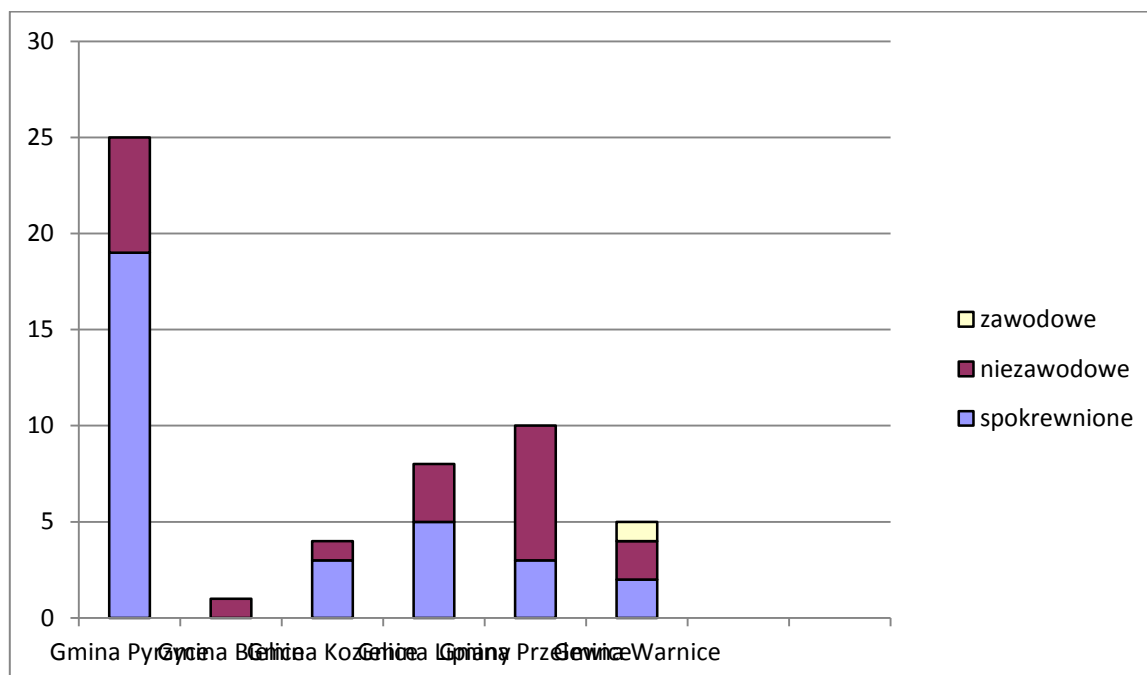
LICZBA RODZIN ZASTĘPCZYCH W ROKU 2011 ORAZ 2012

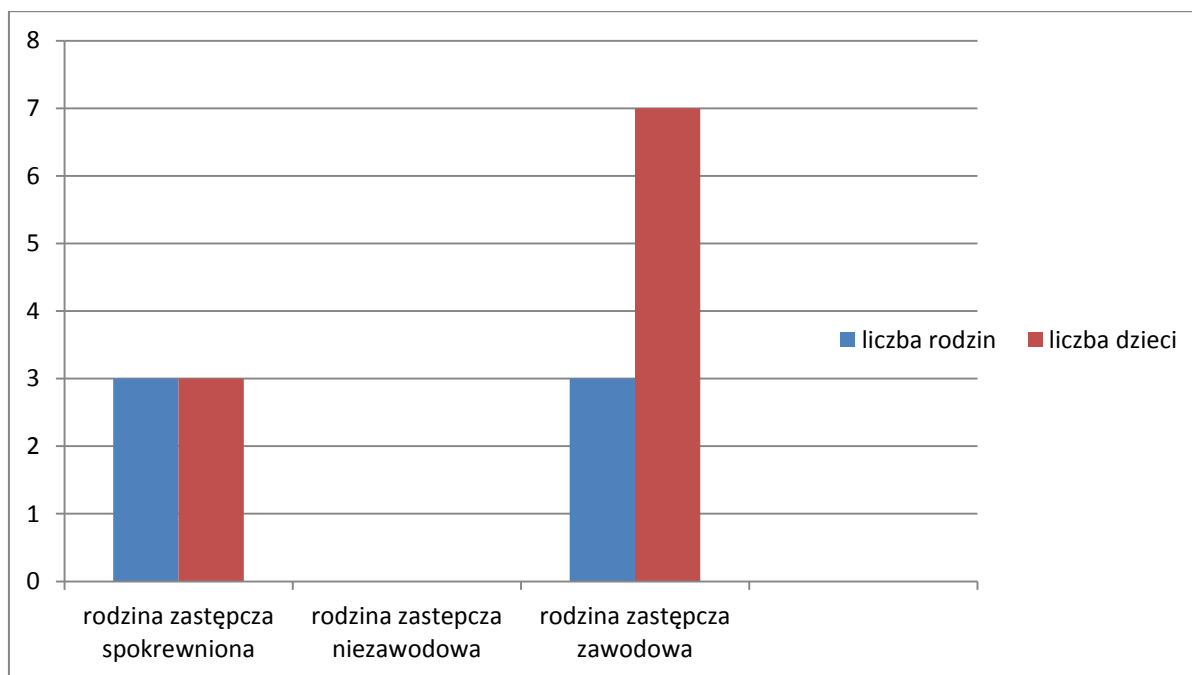
LICZBA DZIECI I MIEJSCE POCHODZENIA – STAN NA MARZEC 2012r.

LICZBA RODZIN ZASTĘPCZYCH NA TERENIE POWIATU PYRZYCKIEGO Z PODZIAŁEM NA GMINY

DZIECI Z TERENU POWIATU PYRZYCKIEGO UMIESZCZONE POZA TERENEM POWIATU

Na uwagę zasługuje fakt, że od stycznia 2012 roku definicja rodziny spokrewnionej zawężyła się do osób będących wstępnymi lub rodzeństwem. Do roku 2012 rodziną zastępczą spokrewnioną tworzyli wstępni, rodzeństwo i spowinowaceni. Rodziny zastępcze spokrewnione - wujowie, ciotki, kuzyni, od stycznia 2012 roku stali się rodziną niezawodową. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku określa 2 formy rodzinnej pieczy zastępczej, tj. rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka. Wśród rodzin zastępczych wyróżnia rodziny spokrewnione, niezawodowe i zawodowe.

Bardzo ważnym elementem w systemie opieki nad dzieckiem jest coraz mniejsza tendencja kierowania dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych na rzecz rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych. Jest to zdecydowanie korzystniejsza dla psychiki dziecka forma opieki, dająca namiastkę rodziny, a w przypadku rodzin spokrewnionych, pozostawiająca dziecko w środowisku najbliższych mu osób. Corocznie obserwuje się także wzrost powrotu dzieci do rodziców naturalnych, po okresie kryzysu w rodzinie. W przypadku gdy dziecko nie ma możliwości powrotu do rodziców, gdyż są oni pozbawieni władzy rodzicielskiej – zostaje umieszczone w rodzinach przysposabiających.

Pieczą zastępczą jest również sprawowana w formie instytucjonalnej, tj. poprzez placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne i interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

3. Instytucjonalna pieczę zastępcza w Powiecie Pyrzyckim

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego, socjalizacyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego oraz regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych w okresie 4 lat od wejścia jej w życie, tj. od 1 stycznia 2012 roku, mogą być umieszczane dzieci powyżej 7 roku życia, a przebywać będą mogły do 31 grudnia 2019 roku. Od stycznia 2020 roku w placówkach będą mogły przebywać jedynie dzieci powyżej 10 roku życia. Umieszczanie dzieci poniżej tego wieku będzie możliwe tylko w wyjątkowych sytuacjach, szczególnie gdy przemawiać za tym będzie ich stan zdrowia lub dotyczyć rodzeństwa.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze zaspokajają potrzeby bytowe, rozwojowe, emocjonalne, społeczne i religijne. Obowiązkiem placówki jest zapewnienie przysługujących świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

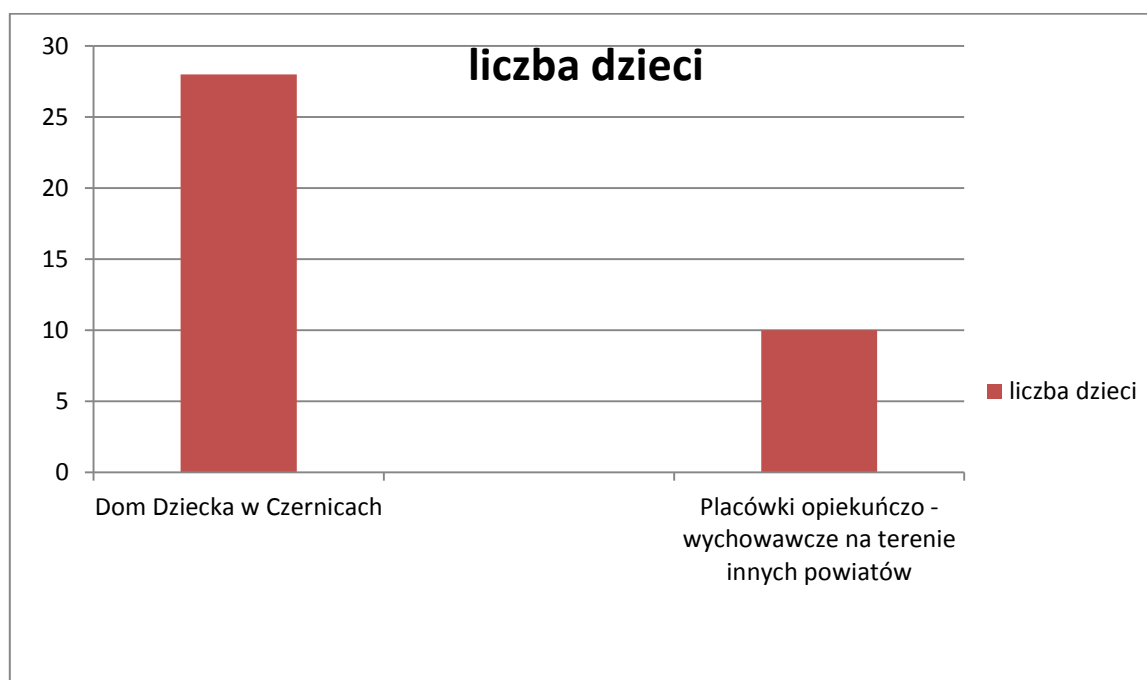
Placówka opiekuńczo-wychowawcza zobowiązana jest do tworzenia dzieciom warunków fizycznego, psychicznego i poznawczego rozwoju, poszanowania podmiotowości dziecka, wysłuchania jego zdania i w miarę możliwości uwzględnienia jego wniosków we wszelkich dotyczących go sprawach oraz informowania dziecka o podejmowanych wobec niego działaniach. Placówka dba o poszanowanie i podtrzymywanie związków emocjonalnych dziecka z rodzicami, rodzeństwem i innymi osobami zarówno spoza placówki, jak i przebywającymi lub pracującymi w placówce, uczy nawiązywania więzi uczuciowych oraz związków interpersonalnych, uczy poszanowania tradycji, ciągłości kulturowej, uczy planowania i organizowania codziennych zajęć stosownie do wieku dziecka, a także organizowania czasu wolnego, w tym uczestniczenia w zajęciach kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych. Placówka zapewnia dziecku poczucie bezpieczeństwa, kształtowanie nawyków i uczenie zachowań prozdrowotnych. Przygotowuje dzieci do podejmowania odpowiedzialności za własne postępowanie i dba o wyrównanie deficytów rozwojowych dzieci.

Wychowankowie placówki opiekuńczo – wychowawczej otrzymują niezbędną odzież dostosowaną do pór roku, zaopatrywani są w środki higieniczne, podręczniki szkolne oraz

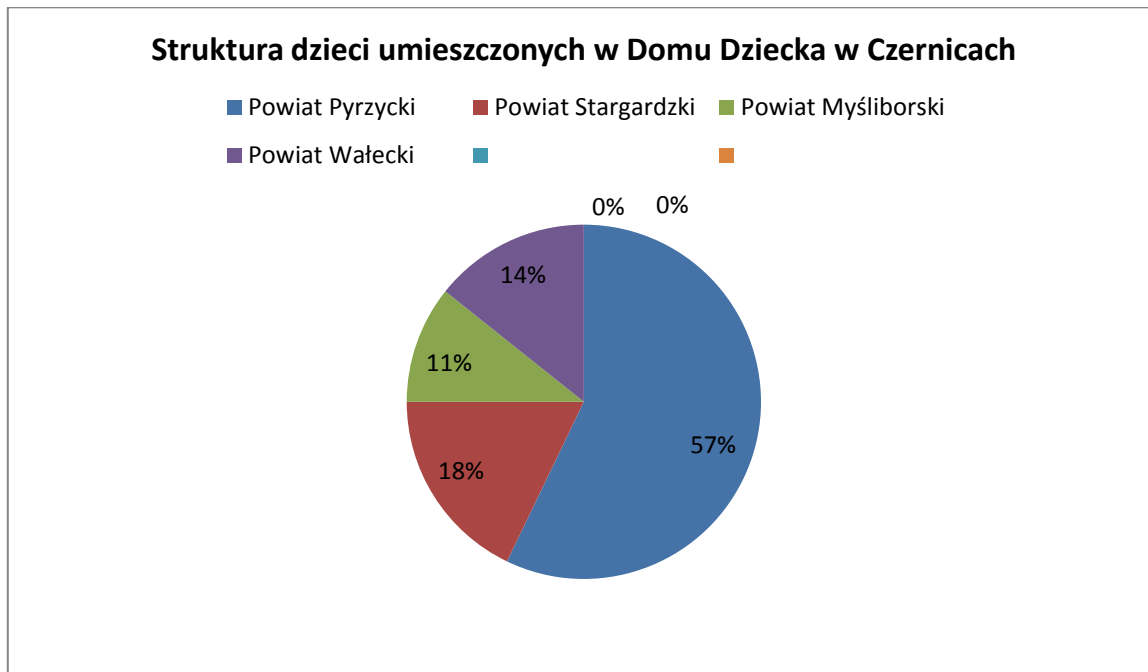
kieszonkowe. Finansowane są również wszystkie wycieczki i wyjazdy organizowane przez szkoły, do których uczęszczają wychowankowie. Każde z dzieci objęte jest ubezpieczeniem zdrowotnym i leczeniem podstawowym. Wychowankowie, którzy wymagają specjalistycznego leczenia korzystają z konsultacji lekarzy specjalistów.

Na terenie powiatu funkcjonuje jedna placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego.

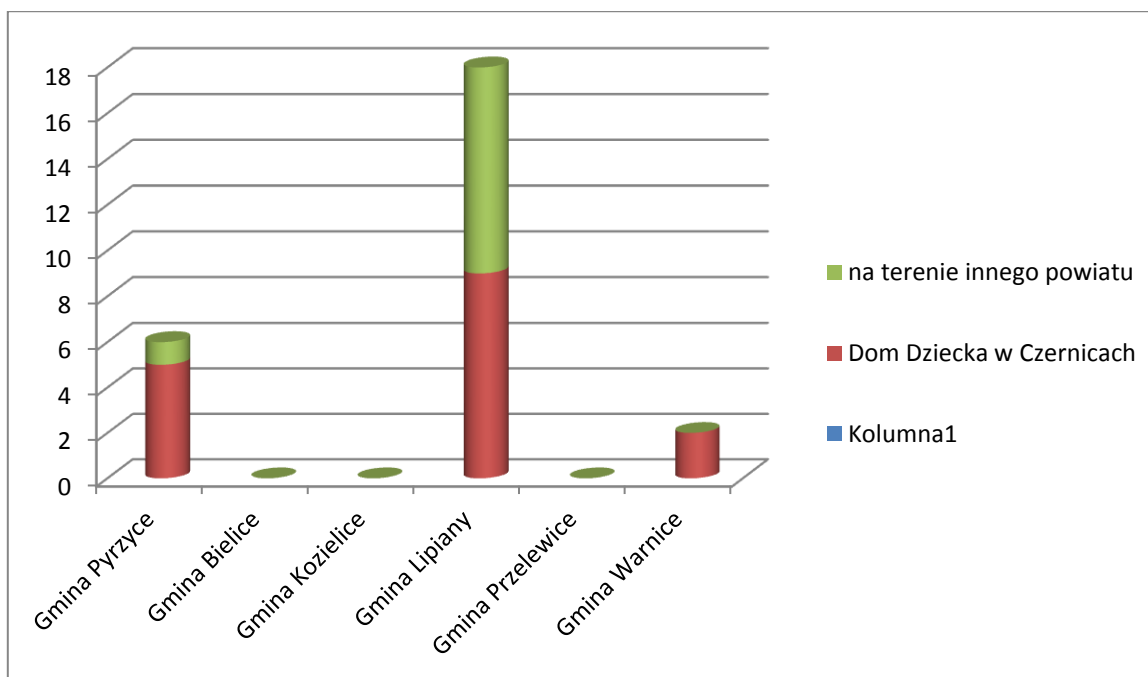
LICZBA DZIECI POCHODZĄCYCH Z POWIATU PYRZYCKIEGO UMIESZCZONYCH W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH – STAN NA 30.03.2012R.

LICZBA DZIECI UMIESZCZONYCH W DOMU DZIECKA W CZERNICACH Z PODZIAŁEM NA POWIAT POCHODZENIA - STAN NA 30.03.2012 R.

LICZBA DZIECI I MIEJSCE POCHODZENIA Z PODZIAŁEM NA GMINY POCHODZENIA – STAN NA 30.03.2012 R.

4. Cele Programu:

***Cel. I.** Wieloaspektowa praca z rodzinami przejawiającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze i zagrożonymi odebraniem dziecka oraz przeciwdziałanie ich dysfunkcjonalności.*

Podstawowym zadaniem realizowanym w tym celu jest profilaktyka czyli zapobieganie przyczynom kierowania dzieci do zastępczych form opieki. Dotychczasowe doświadczenia wskazują w pierwszej kolejności na potrzebę wsparcia rodzin naturalnych na etapie gdy problemy są w fazie początkowej. Pomoc dla tych rodzin przychodzi często za późno, wtedy gdy wystąpi już głęboki kryzys w rodzinie. Najczęściej wówczas zachodzi potrzeba odebrania rodzicom dzieci. W obszarze tym szczególny nacisk należy położyć na profesjonalną, systemową pracę z rodziną dysfunkcyjną, w kryzysie, nie wypełniającą swoich rodzicielskich obowiązków w należyty sposób. Działania wspomagające i wspierające rodzinę pozwolą na wzmocnienie jej podstawowych funkcji oraz zminimalizują jej dysfunkcje, a tym samym ograniczą wzrost liczby orzeczeń sądu rodzinnego o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

Wzmocnienie rodziny jako pierwszego ogniwa systemu opieki nad dzieckiem poprzez środowiskowe, wielozakresowe wsparcie w realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych jest zadaniem priorytetowym.

L.p.	Działania	Termin realizacji	Realizator	Partnerzy
1.	Działania profilaktyczne mające na celu zapobieganie zagrożeniom prawidłowego rozwoju dziecka i funkcjonowania rodziny w środowisku poprzez m.in. poradnictwo rodzinne, prowadzenie oddziaływań profilaktycznych w szkołach, świetlicach socjoterapeutycznych i innych placówkach wsparcia dziennego, prowadzenie „Szkoły dla rodziców”, wspieranie rodziców w wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez programy i porady psychologiczne, prawne, socjalne, terapeutyczne i pedagogiczne	na bieżąco	ośrodki pomocy społecznej, kuratorzy, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Punkt Interwencji Kryzysowej, policja/dzielnicy, organizacje pozarządowe.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
2.	Promowanie wartości rodziny wśród lokalnej społeczności poprzez media, a także organizowanie imprez rodzinnych, festynów, konferencji itp.	na bieżąco	Lokalne instytucje i organizacje	Parafie

Cel II. Rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej.

Podstawowym zadaniem realizowanym w tym celu jest zwiększenie liczby niezawodowych oraz zawodowych rodzin zastępczych.

Zabranie dziecka z rodziny biologicznej ma być ostatecznością, gdy jego dobro jest zagrożone. Działaniu temu towarzyszy przyjęcie zasady zapewnienia dziecku optymalnych warunków rozwojowych, które mogą zagwarantować rodziny zastępcze niezawodowe oraz zawodowe rodziny zastępcze o różnych specjalnościach.

W obszarze tym kładzie się szczególny nacisk na promocję, pozyskiwanie oraz szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze, a także likwidację barier, które nie zachęcają mieszkańców powiatu pyrzyckiego do podjęcia się obowiązków związanych z opieką nad dziećmi w ramach rodziny zastępczej. Osobnym zagadnieniem jest w tym celu wszelkiego rodzaju wsparcie dziecka i rodziny zastępczej.

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Partnerzy
1.	Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze poprzez akcje promujące ideę rodzicielstwa zastępczego i szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze	lata 2012 - 2014	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	•parafie •organizacje pozarządowe
2.	Tworzenie niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka - finansowanie wynagrodzeń	lata 2012 - 2014	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Starostwo Powiatowe
3.	Wspieranie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji	lata 2012-2014	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	•Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna •Organizacje pozarządowe •Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

	<p>opiekuńczo-wychowawczych, dostarczanie wiedzy i umiejętności w zakresie opieki i wychowania, pomoc w prowadzeniu mediacji w sytuacjach kryzysowych i konfliktowych, umożliwienie udzielania pomocy pedagogicznej i psychologicznej rodzinom zastępczym w miejscu nich zamieszkania, dofinansowywanie zajęć pozalekcyjnych dla wychowanków, organizacja zajęć warsztatowych dla dzieci i młodzieży o charakterze edukacyjnym, terapeutycznym oraz profilaktycznym, zapewnienie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci – w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej.</p>			<p>•Pedagodzy i psycholodzy szkolni</p>
4.	<p>Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego</p>	<p>na bieżąco – w sytuacjach tego wymagających</p>	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</p>	<p>Powiatowy Punkt Interwencji Kryzysowej</p>
5.	<p>Wypłata dodatkowych świadczeń dla rodzin zastępczych zawodowych, przewidzianych</p>	<p>na bieżąco – w przypadku wystąpienia potrzeb</p>	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</p>	<p>Starostwo Powiatowe</p>

	w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej			
6.	Zatrudnianie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich zgodnie z przepisami cyt. ustawy	Zgodnie z potrzebami rodzin	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Starostwo Powiatowe
7.	Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy	Zgodnie z potrzebami rodzin	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	organizacje pozarządowe
8.	Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych, zapewnienie warunków lokalowych do spotkań rodzin zastępczych w ramach ww. grup	Na bieżąco – zgodnie z potrzebami rodzin	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Starostwo Powiatowe
9.	Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez rodziny pomocowe	Zgodnie z potrzebami	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Starostwo Powiatowe
10.	Zatrudnianie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	Zgodnie z obowiązującymi przepisami (na podstawie umów zleceń lub umów o pracę)	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	-Starostwo Powiatowe -MPiPS
11.	Wyznaczenie następującego maksymalnego limitu rodzin zastępczych zawodowych: • w 2012r.-1 rodzina • w 2013r.-2 rodziny • w 2014r.-3 rodziny	2012-2014 Warunkiem powołania nowej rodziny zastępczej jest zabezpieczenie środków finansowych w budżecie na kolejne lata – na ten cel	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Starostwo Powiatowe

12.	Doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej oraz innych podmiotów	2012-2014	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> •Starostwo Powiatowe •Urząd Marszałkowski •Urząd Wojewódzki
-----	--	-----------	-----------------------------------	---

Cel III. *Wsparcie i wielokierunkowa praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.*

W sytuacji dzieci pozostających w pieczy zastępczej należy podejmować pracę z rodzicami biologicznymi tak, aby dzieci w pieczy zastępczej przebywały tymczasowo – i możliwie jak najkrócej. Wskazany jest w tych przypadkach szybki powrót do rodziców, od razu po wyjściu rodziny z kryzysu, który był przyczyną odebrania dzieci. Niezbędnym warunkiem realizacji tego zadania jest współpraca zarówno rodziców jak i dzieci na działania pomocowe, wytrwałość w dążeniu do celu oraz motywacja do działania, której fundamentem powinna być wizja rodziny zintegrowanej, zgodnej, gwarantującej wsparcie i opiekę.

L.p.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Partnerzy
1.	Zachęcanie i motywowanie rodzin biologicznych do współpracy na rzecz powrotu dzieci i uświadamianie tym rodzinom, że dzieci są najważniejsze i zawsze potrzebują wsparcia rodziców i bliskich osób – konsultacje, warsztaty, doradztwo, pomoc prawna, psychologiczna oraz programy i grupy wsparcia.	na bieżąco	Asystenci rodzin, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki pomocy społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Lokalne instytucje i organizacje działające na rzecz dzieci

Cel IV. Wsparcie procesu usamodzielniania pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Usamodzielniani wychowankowie instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej bardzo często nie mogą liczyć na wsparcie swoich najbliższych. Z uwagi na ten fakt jednym z ważniejszych zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest udzielanie pomocy i wsparcia tym młodym osobom.

Młodzież, która osiągnęła pełnoletność w rodzinie zastępczej oraz osoba pełnoletnia opuszczająca placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego i socjalizacyjnego, dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, a także pomocą:

1. pieniężną na usamodzielnienie;
2. pieniężną na kontynuowanie nauki;
3. w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym;
4. w uzyskaniu zatrudnienia;
5. na zagospodarowanie - w formie rzeczowej.

Każdy dorosły wychowanek objęty Indywidualnym Programem Usamodzielnienia, kontynuujący naukę uprawniony jest do otrzymywania miesięcznego świadczenia na kontynuowanie nauki.

Działania powyższe polegają również na aktywizowaniu młodych osób do uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym oraz w podejmowaniu działań na rzecz konstruktywnych zmian w swoim życiu.

L.p.	Działania	Termin realizacji	Realizator	Partnerzy
1.	Wspieranie finansowe i rzeczowe	na bieżąco	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Starostwo Powiatowe
2.	Wspieranie osób usamodzielnianych w aktywnym uczestnictwie w życiu społecznym i działaniach, których celem jest uzyskanie zatrudnienia	na bieżąco	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Opiekun usamodzielnienia, instytucje i rodziny zastępcze które opuścił wychowanek,
3.	Wdrażanie i realizacja projektów na rzecz osób usamodzielnianych zagrożonych wykluczeniem społecznym	na bieżąco	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Starostwo Powiatowe, Powiatowy Urząd Pracy, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe
4.	Działania mające na celu motywowanie do aktywnego poszukiwania pracy i pomoc w zakresie przygotowania do wejścia na rynek pracy	na bieżąco	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Powiatowy Urząd Pracy
5.	Pomoc w uzyskaniu lokalu mieszkalnego	na bieżąco	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	urzędy miast i gmin

Cel. V. Utrzymanie poziomu świadczonych usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Do placówki opiekuńczo-wychowawczej kierowane są dzieci, w stosunku do których niemożliwe było umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej. Na terenie powiatu funkcjonuje jedna placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego.

L.p.	Działania	Termin realizacji	Realizator	Partnerzy
1.	Działania mające na celu utrzymanie standardów usług i dostosowanie funkcjonowania placówki do obowiązujących przepisów	2012-2014	Dom Dziecka	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Starostwo Powiatowe
2.	Wspieranie pełnoletnich wychowanków przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w ich procesie usamodzielnienia	na bieżąco	Dom Dziecka	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
3.	Wsparcie wychowanków poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi	na bieżąco	Dom Dziecka	stowarzyszenia, fundacje

5. Źródła finansowania Programu

Projektowane źródła finansowania Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pyrzyckim na lata 2012-2014 to przede wszystkim:

1. środki własne samorządu powiatowego;
2. środki własne samorządów gminnych
3. dotacje celowe z budżetu państwa;
4. środki finansowe pozyskane z samorządu województwa;
5. środki finansowe pozyskane z funduszy unijnych;
6. środki pozyskane od innych podmiotów – partnerów działań
7. inne źródła.

6. Zakładane rezultaty realizacji Programu

Zakładane rezultaty Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej to w głównej mierze:

- ❖ zwiększenie świadomości społecznej odnośnie wartości rodziny poprzez podejmowanie działań profilaktycznych i promujących wartości rodzinne;
- ❖ wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz rodzin dysfunkcyjnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- ❖ zwiększenie liczby zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka;
- ❖ zmniejszenie liczby dzieci kierowanych do placówek opiekuńczo-wychowawczych, szczególnie dzieci przed 10 rokiem życia;
- ❖ wsparcie istniejących i nowopowstałych rodzin zastępczych poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenie grup wsparcia, zapewnianie dostępu do specjalistycznej pomocy, a także wsparcia finansowego w postaci świadczeń przewidzianych przepisami prawa oraz zatrudniania osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi;
- ❖ zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej celem udzielenia pomocy rodzinom sprawującym pieczę zastępczą w realizacji ich zadań oraz współpracy

- z asystentami rodzin naturalnych zatrudnionymi w gminach;
- ❖ zapewnienie kompleksowej pomocy osobom usamodzielnianym, wsparcie tych osób w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia – poprzez wsparcie socjalne, rzeczowe i finansowe;
- ❖ wzmocnienie procesu aktywizowania osób usamodzielnionych do uczestnictwa w życiu społecznym, edukacyjnym, kulturalnym i zawodowym;
- ❖ zwiększenie liczby dzieci powracających z instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej do rodziców naturalnych;
- ❖ dostosowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych do standardów określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

7. Monitoring Programu

Koordynatorem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pyrzyckim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Program jest dokumentem spójnym z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pyrzyckim na lata 2008-2013. Monitoring programu odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji nt. realizacji kierunków działań ujętych w Programie. Informacje te przedkładane będą Radzie Powiatu Pyrzyckiego i Zarządowi Powiatu Pyrzyckiego w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Program ma charakter otwartego dokumentu i będzie podlegał ewaluacji w zależności od istniejących potrzeb.